

Diumenge, 7 de juny de 2009.

Les meduses es concentren a les platges de Barcelona, Roses i Salou

1. • Els punts negres reuneixen una quarta part dels 300 albiraments d'eixams típics de cada estiu
2. • Els experts temen que arribi a Catalunya una espècie perillosa que és a la costa d'Alacant

SARA GONZÁLEZ
BARCELONA

Les platges de Barcelona, el Garraf i Castelldefels, el golf de Roses i Salou són els punts de més concentració de meduses de tota la costa catalana. Així ho ha verificat l'Institut de Ciències del Mar (ICM), que assegura que cada estiu es localitzen al litoral català uns 300 bancs d'aquests animals poc desitjats pels banyistes. L'experiència dels últims anys apunta que una quarta part dels albiraments es produeixen precisament en aquestes platges. Gràcies a l'advertència, aquest estiu s'intensificaran els plans de detecció que realitza l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA) als municipis amb més risc de plaga de meduses.

Aquests organismes marins urticants són ja un clàssic de les vacances d'estiu. Segons les dades de l'ICM, es localitzen una mitjana de gairebé tres eixams diaris a les costes catalanes. Això es tradueix en el fet que, en els últims cinc anys, els serveis de la Creu Roja han atès entre 17.000 i 22.000 afectats per picades de meduses. No obstant, el

cap del projecte de seguiment de les meduses a Catalunya i expert de l'ICM, Josep Maria Gili, assegura que aquesta xifra "és només la meitat de les incidències reals", ja que no tots els banyistes demanen assistència mèdica.

LA PROLIFERACIÓ

La presència d'aquests invertebrats a les platges era un fet insòlit fa tot just un parell de dècades. Segons Gili, la seva proliferació en els últims 10 anys es deu a un "problema de gestió dels oceans", ja que la contaminació marina i la sobrepesca són les principals causants de la disminució dels seus depredadors, com ara les tonyines i les tortugues. No obstant, la costa no és l'hàbitat natural de les meduses, que solen estar a 20 o 30 milles mar endins. "Que arribin a les platges depèn de factors climatològics de caràcter local, com els vents de llevant i la barrera que es forma per les descàrregues d'aigües fluvials", explica Gili.

ESPÈCIES PERILLOSES

La sequera també hi influeix. Si els rius porten menys cabal, arriba menys aigua dolça al mar, que és la que forma la franja d'aigua continental que actua de barrera amb la massa oceànica, més salada i propensa a la proliferació de meduses. Sense aigua dolça, es trenca la barrera i l'aigua oceànica arriba al litoral arrossegant aquests animals. "S'haurà de veure què passa aquest any quan l'aigua dels embassaments arribi al mar, però la previsió és que sigui un estiu similar al dels últims anys", diu Gili.

El biòleg de l'ICM afirma que, en general, s'ha incrementat la quantitat de meduses de totes les espècies. Gili explica que en aquests moments estan pendent que no arribi a les

costes catalanes una espècie de medusa tropical que ha proliferat en el litoral de Dénia, a Alacant. Es tracta de la *Carybdea marsupialis* o cubomedusa, coneguda popularment com a vespa de mar pel seu perillós verí. "Pot causar ferides molt greus que poden requerir l'hospitalització per arítmies cardíques i asfíxia", adverteix l'expert.

Per detectar la presència de meduses, la Creu Roja i l'Agència Catalana de l'Aigua estan coordinades tant per mar com per aire. "Fem almenys tres o quatre rondes de vigilància al dia amb embarcacions per detectar possibles bancs", explica una de les responsables del servei de socorrisme i salvament de la Creu Roja a les platges de Barcelona, Anna Baldellou. L'ACA, per la seva part, fa un control dels bancs sobrevolant amb un avió tota la costa catalana. També compta amb embarcacions i pesquers que actuen quan aquests invertebrats arriben a menys de 200 metres de les zones de bany. Valldellou afirma que, davant d'un banc de densitat mitjana, hissen la bandera groga juntament amb la de meduses, que és blanca i lila, i inicien les tasques d'informació i prevenció.

MISSATGE DEL MAR Gili adverteix que el seguiment de les meduses és "un projecte ecològic molt important a nivell global" que, a excepció de Catalunya, a penes és estudiat. "Que les meduses arribin a les nostres platges és un missatge que el mar ens envia per dir-nos que l'hem arribat a tractar molt malament. El que nosaltres veiem és una petita part del que passa fora, als oceans", explica l'expert.

"No cal alarmar-se. A la platja s'hi ha d'anar a disfrutar, però ben previnguts, com quan es va a la muntanya amb l'antimosquits. El remei més universal per prevenir una picada és abusar de les cremes solars", conclou Gili.